

Josef Forst

Kůrovec v lesích města Domažlice

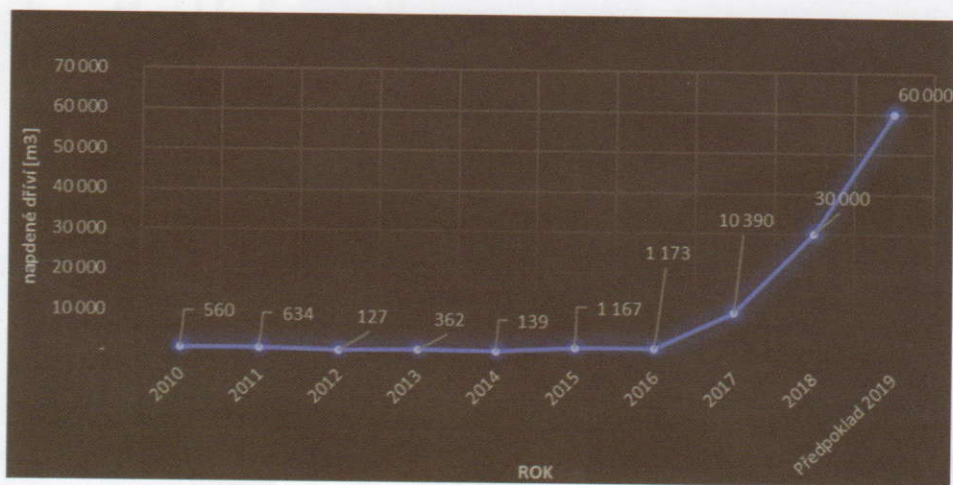
Naše společnost Domažlické městské lesy spol. s r.o. obhospodařuje cca 3 750 ha lesa ve vlastnictví města Domažlice. Z toho cca 2 175 ha se nachází v CHKO Český les. Deceniální etát (maximální celková výše těžeb, kterou můžeme za 10 let vytežit) byl stanoven na 290 200 m³ dříví. Roční etát byl stanoven na 29 000 m³.

Vývoj kůrovce byl až na poslední dva roky v našich lesích velice pozvolný, jak můžeme vidět na obrázku 1. Od roku 2010 do roku 2014 nepřekročilo kůrovcem napadené množství dříví 1 000 m³. V roce 2015 ale zaznamenáváme téměř osminásobný nárůst oproti roku 2014 na 1 167 m³. Rok 2016 byl téměř totožný s rokem 2015. Ale v roce 2017 se množství kůrovcem napadeného dříví téměř

devětkrát navýšilo a zde začínají naše současné nemalé problémy s tímto „zlatým broučkem“. Zlatým ho nazýval ve svých románech Karel Klostermann. Na rozdíl však od jeho románů, kdy na Šumavu přinášel spoustu peněz, u nás tento efekt nefunguje. I když vlastně z pohledu firem zpracujících dřevo a z pohledu těžářských firem to zlatý brouček stále je. V roce 2018 jsme naplnili kůrovcovou těžbou již celý náš etát. A v roce letošním to na 90 % vypadá, že se toto množství oproti předcházejícímu roku zdvojnásobí (viz obr. 1).

Na boj proti tomuto škůdci, u nás v největší míře proti lýkožroutu smrkovému (*Ips typographus*), vydáváme nemalé náklady a boj s ním nás stojí spoustu sil. V současné době

▪ *Asanace dříví odkorněním.*

■ Obr. 1 – Množství dříví napadeného kůrovcem od roku 2010 do současnosti.

s ním na majetku města Domažlice bojujeme, dá se říci, pěti způsoby asanace. Rozdělil bych to na způsoby bez použití chemie a s použitím chemie – insekticidu.

První způsob asanace bez použití chemie probíhá tak, že stromy pokácíme a na zemi odkorníme. Tím přerušíme vývoj larev a následně další generace. Další způsob bez použití chemie je ten, že stromy pokácíme, vytáhneme z porostu pryč a co nejdříve odvezeme. Tento druhý způsob, takzvaně asanace odvozem je velmi nešťastný. Vlastně se ani nedá říci, že by to byla metoda asanace. Kůrovce tímto nehubíme, jen ho rozvážíme o pár kilometrů dále, popřípadě do vedlejšího státu. V prvních nebo druhých zónách CHKO, kde je zakázána chemie a máme tam větší množství kůrovcem napadené hmoty, nám nezbyvá jiná možnost než tato. První metoda je totiž velice časově náročná a pracná. Lesník, náš hajný, musí tyto stromy včas najít, označit, a ještě před tím, než kůrovec dokončí svůj vývoj odkornit. Tento způsob je vhodný pro menší množství kůrovcem napadené hmoty.

Dále používáme způsoby asanace za použití chemie, takzvaného kontaktního insekticidu.

Tyto metody mohou zároveň fungovat jako lapáky a dále bych je rozdělil na asanaci skládek a jednotlivých pokácených stromů.

Prvním způsobem je asanace postřikem jednotlivých pokácených stromů rovnou na pasece. Stromy pokácíme, ihned postříkáme postřikovačem s insekticidem a vytáhneme na skládku.

Dalším způsobem je asanace na skládkách. Dříví pokácíme, vyvezeme na skládky a tyto skládky dále asanujeme. První způsob je použití insekticidem již napuštěné sítě, kterou tyto skládky překryjeme. Kůrovec, který ve dříví dokončí svůj vývoj a bude chtít nalétnout na další dříví se po kontaktu s touto sítí otráví. Další způsob je postřikání a prostříkání vnitřku skládky insekticidem většinou motorovým postřikovačem a překrytí sítí, která není napuštěna tímto insekticidem. Brouk se ve dříví dovyvine, už při prokousání ven se první brouci otráví insekticidem a další se zarazí o síť a při kontaktu s takto postřikávaným dřívím se také otráví.

V lesích teď můžete vidět často také červené dříví, toto dříví je právě ošetřené kontaktním insekticidem s přidáním červeného barviva.

- 1) Požerek lýkožrouta smrkového.
- 2) Harvestor při těžbě kůrovcem napadených stromů.
- 3) Asanace skládky postříkáním a prostríkááním skládky insekticidem s následným překrytím sítí nenapuštěné insekticidem.
- 4) Asanace dříví postříkem kontaktním insekticidem.
- 5) Asanace skládky překrytím sítí, která je napuštěná insekticidem.

Červené barvivo se přidává proto, aby hajný měl přehled, co bylo asanováno a také je to podmínkou dostání dotace/příspěvku na sanaci kůrovcového dříví od státu.

Dle mého názoru dotace na asanaci kůrovcového dříví určitě motivují vlastníka, aby tuto asanaci provedl. Ale bohužel motivují vlastníky pro přírodu špatným směrem. Největší sumou se podporuje použití sítí, ať už otrávených nebo neotrávených. Dle mého názoru největší suma by měla být na asanaci

bez použití chemie! Na odkornění. Tak jak se to aplikovalo v letošním roce v NPR Čerchovské hvozdy.

V našich lesích i přes naši veškerou snahu to vypadá, že zatím trošku boj s tímto broučkem prohráváme, ale určitě jej nevzdáme a budeme doufat, že i příroda sama nám v tomto pomůže! Prvotní příčina není totiž brouček sám, ale veliké sucho, které stromy oslabuje a ty snadněji kůrovci podlehnou. Do budoucna tedy LESU ZDAR a né zmar.